

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«27» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

факультет Історичний

2021 – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» для студентів ОПП «Міжнародні відносини» спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Розробник:

Рябінін Є.В., к. політ. н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин МДУ

© Рябінін Є.В., 2021

© Маріупольський державний університет, 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3\4	Галузь знань <u>29 Міжнародні відносини</u>	Нормативна з циклу дисциплін професійної підготовки	
Семестрових модулів – 3	ОПП « <u>Міжнародні відносини</u> » Спеціальність <u>291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		III-й	III-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		Семестр	
Загальна кількість годин: – 90\120 год.		V-й	V-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступень: <u>Бакалавр</u>	Лекції	
		24 год.	16
		Практичні, семінарські	
		12 год.	8
		Самостійна робота	
		53 год.	94
		Індивідуальні завдання:	
1 год.	2		
		Вид контролю: Екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36 / 54 год.,

для заочної форми навчання – 24 / 96 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорії міжнародних відносин» є вивчення основних теорій міжнародних відносин, які розвивалися протягом періоду, починаючи з початку початку ХХ століття до теперішнього часу, а також основні поняття стосовно міжнародних відносин.

Завдання – вивчення:

1. теоретичних істоків та концептуальних основ міжнародних відносин;
2. систем міжнародних відносин;
3. учасників міжнародних відносин;
4. конфліктних ситуацій у відносинах між учасниками міжнародних відносин;
5. типів світового порядку;
6. сучасних трендів теорії міжнародних відносин.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – нормативна з циклу дисциплін професійної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни – опанування знаннями та навичками з дисциплін «Історія міжнародних відносин», «Історія політичних вчень», «Політологія».

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.
Загальні компетентності	ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному. СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути. СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними. СК12. Здатність брати участь в дослідницькому процесі, застосовувати на практиці методи сучасної політичної науки в політологічних дослідженнях; СК13. Здатність визначати і аналізувати загальний корпус проблем у зовнішній політиці тієї чи іншої держави або групи держав, оцінювати і порівнювати моделі і принципи її ведення. СК14. Здатність аналізувати геополітичне становище та геостратегію держав світу, визначати причини, передумови та наслідки сучасних геополітичних процесів. СК15. Здатність визначати детермінанти та специфіку проявів сучасних міжнародних конфліктів, оцінювати їхній вплив на міжнародні відносини, застосовувати отримані знання та навички для їх розв'язання.
Результати навчання	РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин. РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих

	конфліктів. РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці. РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій. РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору. РН14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо. РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів. РН18. Визначати специфіку сучасних геополітичних процесів, виявляти особливості міжнародних конфліктів, знаходити шляхи їх попередження та розв'язання.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ТЕМА 1. ОБ'ЄКТ ТА ПРЕДМЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН. ПРОБЛЕМА МЕТОДА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

ТЕМА 2. МІЖНАРОДНІ СИСТЕМИ

ТЕМА 3. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ РЕАЛІЗМУ.

ТЕМА 4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЛІБЕРАЛІЗМУ.

ТЕМА 5. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НЕОРЕАЛІЗМУ.

ТЕМА 6. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НЕОЛІБЕРАЛІЗМУ.

ТЕМА 7. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ (МІЖНАРОДНІ ІНСТИТУТИ, ТЕОРІЯ РЕЖИМІВ).

ТЕМА 8. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ФУНКЦІОНАЛІЗМУ ТА НЕОФУНКЦІОНАЛІЗМУ, ТЕОРІЯ ГЕГЕМОНІСТСЬКОЇ СТАБІЛЬНОСТІ.

ТЕМА 9. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНСТРУКТИВІЗМУ. ПРОБЛЕМА ІДЕНТИЧНОСТІ (ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ РОБОТИ С.ГАНТІНГТОНА «ЗІТКНЕННЯ ЦИВІЛІЗАЦІЙ»). КОНЦЕПЦІЯ М'ЯКОЇ СИЛИ.

ТЕМА 10. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ МАРКСИЗМУ ТА НЕОМАРКСИЗМУ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

УЧАСНИКИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ТЕМА 11. УЧАСНИКИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1.	Об'єкт та предмет міжнародних відносин. Проблема метода в міжнародних відносинах	Дослідити об'єкт та предмет міжнародних відносин та проаналізувати методи, що використовуються для аналізу міжнародних відносин		РН01, РН02, РН03, РН05, РН13, РН15, РН18
2.	Основні положення реалізму/неореалізму/лібералізму/неолібералізму.	Визначити основні положення реалізму/неореалізму/лібералізму/неолібералізму та різницю між цими напрямками.		РН01, РН03, РН13, РН14, РН15, РН17, РН18
3.	Учасники міжнародних відносин. Мета та завдання учасників міжнародних відносин	Проаналізувати класифікацію учасників міжнародних відносин та їх завдання в сфері міжнародних відносин.		РН03, РН05, РН13, РН14, РН15, РН17, РН18
4.	Основні положення інструменталізму. Основні положення функціоналізму та неофункціоналізму. Основні положення конструктивізму. Основні положення марксизму та неомарксизму	Дослідити основні положення інструменталізму, функціоналізму, неофункціоналізму, конструктивізму, марксизму та неомарксизму		РН01, РН02, РН05, РН13, РН14, РН15,
5.	Конфлікти учасників міжнародних відносин	Проаналізувати основні причини конфліктів між учасниками міжнародних відносин		РН01, РН03, РН05, РН13, РН15, РН17, РН18
6.	Аналіз світового порядку через історичну призму.	Дослідити типи світового порядку, що існували, починаючи з 1648 року.		РН01, РН02, РН05, РН13, РН14, РН15, РН17,

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до семінарських занять.	15/30
2.	Виконання індивідуальних завдань (есе, аналітичні записки)	15/30
3.	Підготовка до екзамену	23/34
	Разом:	53/94

7. Індивідуальні заняття

Тема	Завдання
Міжнародні відносини як особливий рід суспільних відносин.	Завдання 1.1. Скласти конспект за темою, що розглядається
	Індивідуальне аналітичне завдання
Зовнішньополітичні концепції Стародавнього Світу і Античності.	Завдання 2.1. Проаналізувати зовнішньополітичні концепції Давньої Греції, Риму, Індії, Китаю.
	Індивідуальне аналітичне завдання
Основні положення та представники класичної парадигми. Реалізм і неореалізм.	Завдання 3.1. Проаналізувати основні положення реалізму та неореалізму та їх відмінності.
	Індивідуальне аналітичне завдання
Особливості та представники ліберально-ідеалістичної парадигми.	Завдання 4.1. Проаналізувати основні положення ідеалізму та неоідеалізму.
	Індивідуальне аналітичне завдання
Основні положення функціоналізму, інституціоналізму, конструктивізму: їх відмінність від класичних парадигм.	Завдання 5.1. Проаналізувати основні положення функціоналізму, інституціоналізму, конструктивізму
	Індивідуальне аналітичне завдання
Модерністські концепції міжнародних відносин. Постмодернізм.	Завдання 6.1. Проаналізувати основні положення постмодерністських парадигм
Еволюція системи сучасних міжнародних відносин.	Завдання 7.1. Проаналізувати еволюцію системи сучасних міжнародних відносин
Основні тенденції міжнародних відносин у перерозподілі ролей і взаємодія міжнародних акторів.	Завдання 8.1. Проаналізувати основні тенденції у перерозподілі ролей на сучасному етапі

Глобалізація як основна тенденція розвитку світового політичного процесу: основні підходи.	Завдання 9.1. Проаналізувати вплив процесів глобалізації на сучасні міжнародні відносини
	Індивідуальне аналітичне завдання
Проблема цивілізацій у праці С.Гантінгтона «Зіткнення цивілізацій»	Завдання 10.1. Проаналізувати роботу С.Гантінгтона «Зіткнення цивілізацій».

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомоги мультимедіа засобів; практичні: контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (есе, аналітичні записки).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

Питання до екзамену

1. Об'єкт і предмет міжнародних відносин
2. Основні методи, які використовуються у вивченні міжнародних відносинах
3. Закономірності міжнародних відносин
4. Міжнародна система
5. Основні положення і погляди представників неореалізму.
6. Основні положення і погляди представників неолібералізму.
7. Основні положення і погляди представників неомарксизму.
8. Поняття "світовий порядок" і основні підходи до його вивчення
9. Дайте розгорнуту характеристику Вестфальського світового порядку
10. Дайте розгорнуту характеристику Віденського світового порядку
11. Дайте розгорнуту характеристику Версальсько-вашингтонської системи.
12. Дайте розгорнуту характеристику Ялтинсько-Потсдамського світового порядку
13. Дайте розгорнуту характеристику Мальтійського-мадридського
14. Дайте розгорнуту характеристику світового порядку після розпаду СРСР
15. Дайте розгорнуту характеристику сучасного світового порядку
16. Сутність і роль держави як учасника МО.
17. Зміна інституту держави в сучасних міжнародних відносинах.
18. Роль держави у обмеженні свобод людини в епоху пандемії.
19. Недержавні учасники МО - МПО
20. Недержавні учасники МО - НВО
21. Недержавні учасники МО - ТНК
22. Недержавні учасники МО - діаспори
23. Цілі і засоби учасників міжнародних відносин
24. Конфлікти і співробітництво в міжнародних відносинах

25. Характеристика типів цивілізацій згідно С.Гантингтона в його роботі «Зіткнення цивілізацій»
26. Проблема західної і не-західних цивілізацій згідно С.Гантингтона в його роботі «Зіткнення цивілізацій»
27. Поняття стрижневої держави згідно С.Гантингтона в його роботі «Зіткнення цивілізацій»
28. Сценарій розвитку відносин між Україною та Росією згідно С.Гантингтона в його роботі «Зіткнення цивілізацій»
29. Проблема стрижневої держави на Близькому Сході згідно С.Гантингтона в його роботі «Зіткнення цивілізацій»
30. Питання проблеми ісламу згідно С.Гантингтона в його роботі «Зіткнення цивілізацій».
31. Теорія циклів Дж.Моделскі.
32. Теорія гегемоністської стабільності Р.Гілпіна.
33. Суверенітет держави у поглядах реалістів та ідеалістів.
34. Рост впливу країн третього світу на міжнародні відносини.
35. Теорія демократичного світу.
36. Неофункціоналістські погляди Е.Хааса.
37. Основні положення неофункціоналізму.
38. Основні положення функціоналізму.
39. Основні положення інституціоналізму
40. Основні положення конструктивізму.
41. Глобалізація: основні положення філософії та процесів.
42. Основні положення постмодернізму.

Післятестажний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обгрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обгрунтована, однак містить неточності.
3	демонстрація глибоких, міцних знань;

	- аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовний модуль 1			
Об'єкт та предмет міжнародних відносин.	10		10
Проблема метода в міжнародних відносинах			10
Семінарське заняття			8

Індивідуальні завдання			2
Основні положення реалізму/неореалізму/лібералізму/неолібералізму.	10		10
Семінарське заняття			8
Індивідуальні завдання			2
Основні положення інструменталізму. Основні положення функціоналізму та неофункціоналізму. Основні положення конструктивізму. Основні положення марксизму та неомарксизму	10		10
Семінарське заняття			8
Індивідуальні завдання			2
Змістовний модуль 2			
Учасники міжнародних відносин. Мета та завдання учасників міжнародних відносин	10		10
Семінарське заняття			8
Індивідуальне завдання			2
Конфлікти учасників міжнародних відносин	10		5
Семінарське заняття			5
Аналіз світового порядку через історичну призму.	10		5
Семінарське заняття			5
Підготовка та складання екзамену	30		50
Підсумок	90		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet.

13. Рекомендовані джерела інформації Обов'язкова література

1. Аджемоглу Д., Робинсон Дж. Почему одни страны богатые, а другие бедные. – М.Издательство АТС, 2016
2. Андрианова Т. В. Геополитические теории XX века. М., 1996.
3. Бжезинский З. Великая шахматная доска. М., 1999.
4. Валлерстайн И. Анализ мировых систем: современное системное видение мирового сообщества // Социология на пороге XXI века: новые направления и исследования / Под ред. С. И. Григорьева и Ж. Кознен-Хуттера. М., 1998.
5. Гоббс Т. Левиафан. М., 1979.
6. Гроций Г. О праве войны и мира. М., 1994.
7. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці, 2019.
8. Кант И. К вечному миру. / Сочинения. Т. 1. М., 1994.
9. Клаузевиц К. О войне. М., 1994.
10. Кузьмин Э. Загадка Жана Бодена. Трактат о суверенитете. М.:Международные отношения, 2018.
11. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Кобза, 2003. 528 с.
12. Международные отношения как объект изучения. М., 1993.
13. Макиавелли Н. Государь. СПб, 1997.
14. Международные отношения: социологические подходы. М., 1998.
15. Най Джон С. (мл.) Взаимозависимость и изменяющаяся международная политика // Мировая экономика и международные отношения. 1989. № 12.
16. Найм М. Занепад влади. Київ, Bookchef, 2018.
17. Розенау Д. Мировая политика в движении. Теория изменений и преемственности. М., 1992.
18. Руссо Ж.-Ж. Об общественном договоре. М., 1963.
19. Фукуяма Ф. Конец истории. М., 2003.
20. Фукидид. История. М., 1999.
21. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. М., 2004.
22. Цыганков П. А. Мировая политика: проблемы теории и практики. М., 1995.
23. Шепелев М.А.. Теорія міжнародних відносин. К.: 2004.

Додаткова література

1. Allison G. T. Essence of Decision. Explaining the Cuban Missile Crisis. Harper Collins Publishers, 1971.
2. Dark K. The waves of time: Long-term change in international relations. London, New York, 1998.
3. Doyle M. Ways of war and peace: Realism, liberalism and socialism. New York, London, 1997.
4. Knutsen T. A history of international relations theory. Manchester, new York, 1997.
5. Hasenclever A. Theories in international regimes. Cambridge, 1997.
6. Keohane R. O., Nye J. S. Globalization: What's New? What's Not? (And So What?) // Foreign Policy, Spring 2000.
7. Keohane R. O., Nye J. S. Power and Interdependence in the Information Age // Foreign Affairs, 1998, N 5.

8. Nicholson M. Causes and consequences in the international relations: A conceptual study. London, New York, 1996.
9. Nye J. S. Redefining the National Interest // Foreign Affairs, 1999, N 4.
10. Naming a New Era // Foreign Policy, Summer 2000.
11. Theorising in international relations: Contemporary theories and their critics. Lewiston, New York, 1997.

14. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unichack, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVI-dsENos1SCDRHfUpGialYklgQK8j0/edit>

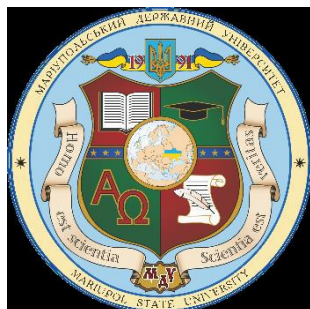
2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Теорія міжнародних відносин
Освітня програма	Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Політології та міжнародних відносин
Викладач ПІБ, посада	Рябінін Євген Вадимович, доцент кафедри політології та міжнародних відносин
Електронна адреса викладача	e.raibinin@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Понеділок кожного тижня, 13.30, каб. 205 (Історичний факультет) або онлайн (платформи Google Meet, Viber)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7463
Компетентності та програмні результати навчання	ЗК3., ЗК4., ЗК5, ЗК8, ЗК9, ЗК13. СК 1, СК2, СК 10, СК11, СК12, СК 13, СК14, СК 15 РН01, РН02, РН03, РН05, РН13, РН14, РН15, РН17, РН18

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
V-й	90-3/120-3	24/16	12/8	Есе, аналітичні записки	Екзамен

Завідувач кафедри

Олена ГІЛЬЧЕНКО

Гарант ОП

Максим БУЛИК